

GYULAFEHÉRVÁRI HIRLAP

Előfizetési árak:

Egész évre 4 frt, félre 2 frt negyedévre 1 frt. Egyes számára 10 kr

Megjelenik minden héten egyszer: Csütörtökön.

Felolós szerkesztő és lap tulajdonos:

ISSEKUTZ JÁNOS.

Segéd-szerkesztő: **TAUBER KORNÉL.**

Kiadó: **Papp György**, Gyulafehérvár.

Szerk. szűség és kiadó hivatal: Püsp. Lyc. nyomda

Gyulafehérvárt.

Hirdetések díjszabály szerint.

Unió Erdélylyel.

Irta és a márcz. 15. ünnepélyen felolvasta Csiky Miklós főgymn. tanár.

Minden magyar szív nagyot dobban, midőn elhangzan hallja, vagy leírva látja: 1848 márc. 15. Nemzetünk történetének fontos határköve ez, záróköve egy szomorú multnak, alapköve azon épületnek, melyet alkotmányos magyar szabadságnak nevezünk.

Néhány nap évtizedek mulasztását hozta helyre, és e lázas márciusi napok többet teremtettek meg, mint a mennyiért évszázadok köny- és vérdíszata folyt. A lelkes magyar nemzet maga küzdötte ki mind e vívmányokat a politikai érettségének s vezetői higgadságának és tapintatosságának fényes bizonyítéka az, hogy míg más helyeken kevesebbet sok vér folyt: nálunk a leglázasabb napokban is a személy- és vagyontárság teljes mértékében fennállott.

Március 15-én indul meg a mozgalom s már 17-én Batthyányt a miniszterium megalakításával bízzák meg. Alig két hét alatt 31 törvényeket alkottak, melynek majdnem mindeke ujjaszületett alkotmányunk egy-egy alapkövét képezi s melyeket V. Ferdinánd ápr. 11-én Pozsonyban az összegyűlt karok és rendek előtt személyesen nyújtott át a nádornak, mint szentesített törvényeket, s ezzel a törvényhozási nagy alkotások megkoronázása megtörtént. A nemzet összes kívánsága, legforróbb óhajta teljesült és lépett érvénybe e törvényekben. Uralkodó és nemzet, évszázadok óta először érzett teljesen együtt, egyrészt a megelégedés, más részről az öröm határtalan volt. Gyönyörű szép álom! Kár, hogy oly korán történt az ébredés!

Ma 50 éve indult meg tehát a nagy mozgalom, melynek célja vala visszavívni és biztosítani alkotmányos szabadságunkat. Nemzeti Tyrtacusunk lángra gyújtó szava s a 12 pont jellemzik e napot. Volt idő, midőn nem volt szabad olvasni e pontokat, talán lesz idő, mikor már nem fogják olvasni: de ebben a korban nagy mulasztást követne el az, ki emlékébe vissza nem idézné azokat. Ezen 12. pont a következő:

Mit kíván a magyar nemzet?

Legyen béke, szabadság és egyetértés.

1. Kívánjuk a saját szabadságát, a censura eltörlését.
2. Felelős miniszteriumot Buda-Pesten.
3. Évenkénti országgyűlést Pesten.
4. Törvény előtti egyenlőséget, polgári és vallási tekintetben.
5. Nemzeti őrsereget.
6. Közös teherviselést.
7. Az urbéri terhek megszüntetését.
8. Esküdtszékeket, képviselőket egyenlőség alapján.
9. Nemzeti bankot.
10. A katonaság esküdjék meg az alkotmányra; magyar katonáinkat ne vigyék külföldre; a külföldieket vigyék el tőlünk.
11. A politikai státusfogyók becsájtassanak szabadságon.
12. Kívánjuk az uniót Erdélylyel.

Egyenlőség, szabadság, testvériség.

Nem akarom fejtegetni, hogy e pontokból hány, és mennyiben vált törvénynyé, hogy a mai nemzedék mennyiben érzi és élvezi azon boldogító hatást, melyet ezek kivívói tulajdonítanak azoknak, s a melyekért néhány év alatt annyi vér és annyi könny hullott!

Becsés engedelmséggel figyelmüket az utolsó pont fejtegetésére vagyok bátor fordítani, mely így szól: Kívánjuk az uniót Erdélylyel! Foglalkozzunk e kérdéssel kissé részletesebben!

Mi az az unió? Mit kívánt a nemzet, midőn ezt kérte? Azt, hogy Erdély olvadjon össze, forrjon össze Magyarországgal, alakuljon a kettő *egygyé*. S mi volt a legfőbb indító oka ez óhajnak? Egyszerűen az, hogy mind a kettő *magyar* volt. Ha érzelmi, ha nyelvi, ha történelmi, ha uralkodása egy, legyen akkor egy a törvényünk, egy az országunk, egy a hazánk.

Erdélynek Magyarországtól való külön választását, tulajdonképen a kettős királyválasztás és a török hódoltság okozta.

Midőn a mohácsi veszedelem után Szapolyai János és I. Ferdinánd 1538-ban N.-Váradon kiegyeznek, az osztozás így történt: Erdély legyen a Szapolyaié, Horvát- és Tótország a Ferdinándé, Magyarországból pedig mindeniké legyen az a rész, a mi az osztozás-kor birtokában van. Ez az elkülönítés megpecsételése. Hozzájárult az, hogy midőn a török Budavárát elfoglalta, ék gyanánt hatolt be a magyar haza szívébe és szétosztá azt. Pozsonyból egész Magyarországot és Erdélyt többé kormányozni nem lehetett, mert a török elvágott minden összekötő útát.

Ekkor kezdődik Erdélynek különálló szerepe, mely igen dicső és változatos, s nem egyszer országok sorára döntős. Erdély alkotta 1604-1711-ig azt az arhimédi pontot, melyre a nemzeti felelők támaszkodva kivették sarkaiból az abszolutisztikus hatalom dölyfös és alkotmányt elnyelő rút intézményét. Erdély védte meg karddal a magyar alkotmányt, Erdély szerezte meg vérevel az elkobzott szabadságot, s Erdély nyújtott menedéket a bujdosó magyarságnak. Boesky, Bethlen, Thököly és a Rakócziak által kitűzött zászló gyűjté össze az alkotmány védelmére vállalkozókat, kik vagyontuk és életüket kockáztatták a magyar szabadságért. Az elnyomott magyar szabadságot Erdély emelte fel és helyezte az őt megillető magaslatra vissza.

De változtak az idők! A diadalmasan előnyomuló osztrák hatalom nem nézhette nyugodtan, hogy a magyar alkotmányos szabadságnak ily védő hástája legyen s 1690-ben a szabad fejedelmválasztó jog megszünt. Ez időtől kezdve néhány év kivételével osztrák tartomány volt Erdély, melyet Bécsből a császári hatalom nevében kormányoztak a gubernium útján. Némi alkotmányos színezete volt ugyan, mert országgyűléseket is tartottak, de ezek szerepe tulajdonképen csak a felsőbb rendek becsikkelyezésében, s az uralkodó akaratának törvénybe iktatásában nyilvánult. A magyar koronának így elgurult drága gyöngyét vissza szerezni, a nemzet testének elbénult tagjában a vérkeringést újra működésbe hozni: ez volt feladata az uniónak, melyet a pozsonyi országgyűlés a VII t. cikkben ki is mondott és a király is szentesített. Hanem betek multak el hetek után, s a legfelsőbb körökben semmi hajlam nem nyilvánult e törvény végrehajtására. Ugy Erdély, mint Magyarország sürgető kérelmének ellenem állhatva, végre május 29-re Kolozsvárra az országgyűlést egybehívták. Itt május 30-án az összes nemzetek egyhangú nyilatkozatával mondták ki az uniót, s a királyi leirat egyéb pontjait tárgyalás alá sem vették. Az oláhok püspöke Lemény János áldotta meg az unió zászlóját, s az általános öröm és lelkesedés mutatta, hogy mindenkinek forró óhajta ment teljesedésbe e nagy napon. Az eddig elnyomott, jobbágy állapotban levő oláhság teljesen egyenjogú állampolgára lett a magyar hazának, mely magára vállalta terheit, s az a haza, mely hajdan lakást adott a bevándorlóknak, most saját pénzén tette szabaddá és polgárrá őket. S mindezekért mi volt a hála? Az oláhok indítottak legelőször mozgalmat az unió ellen s a magyarság iránt való hálájuknak égbe kiáltó jelei azok a nagy keresztek, melyek közül meggyénkben is többet találhatunk s mely mellett a nélkül nem mehetünk el, hogy szemünket el ne futná a könny.

Az 1849-iki nagy csapás a 48-iki egyéb vívmányokkal együtt sirba vitte az uniót is, de feltámadott újra és él. Letének alapja az 1848-iki pozsonyi országgyűlés VII-ik, a kolozsvári országgyűlés I-és és az 1868 évi XLIII-ik t. cikkek. Annyi magyar szív epedésének és óhajának tárgya az unió él és szükség is, hogy éljen. Nekünk az unióra szükségünk van, hogy egyesített erővel, vállvetett igyekezettel küzdhesünk meg a magyar haza titkos és nyílt ellenségeivel. Szükség az unió s a szlávok elnyelésével fenyegető megalomlás ellen.

szükség a tulzó oláhok aknamunkájának megghiusítására, szükség, hogy megmutassuk Európának, hogy *egy* nemzet vagyunk, és *egy* hazát alkotunk!

És kik ellenségei ma az uniónak? Azok, kiknek rögeszméje a dákóromanizmus; azok, kik hazug alapon csalárd eszközökkel vezetnek félre a tudatlan tömeget. Azok, kik erővel elakarják bitetni, hogy Erdély hajdan oláh volt s annak kellene lennie ma is.

A jelen századnak különösen második fele minden népbe igyekezett bizonyos kulturát bevinni, de ez az oláhoknál maszlagnak bizonyult. Még annak batása alatt van az egész, annak hatása látszik egy részen, a ki ír, a mi tollára jön; beszél, a mi eszébe ötlük; s a másik részen, mely bisz mindent s vakon követi vezetőit tuskön-bokron át. (Maiorescu: „Critic“ 385 l.) Ezt nem mi mondjuk; e véleményt bangoztatja már évtizedek óta Maiorescu Titus, ki egy új iskola úttörője, a bukaresti akadémia tagja, egyetem itanár és két ízben volt közoktatásügyi miniszter a bukaresti kabinetben. Jellemzi az újabban lábra kapott és divatos irányt a Critic című műve, hol a többi közt így ír: „Az oláh kultura mai irányában legfőbb bűn a hazugság. Hazugság az aspirációkban, hazugság a politikában, a költészetben, a nyelvtanban, hazugság a közszellem minden egyes nyilvánulásában.“ (Critic 327 l.) Ne csodálkozzunk tehát, ha ily alapon állva Erdélyt is magukénak szeretnék tekinteni. Pedig az magyar volt mindig és magyar ma is. A jelenleg itt lakó népek közül a legrégibb a magyar, tehát az első foglalásjogán az övé. A többiek mind később jöttek, kiknek a magyar nagylelkűség adott telepet, s adott hazát. Magyar volt Erdély az Arpádok korában, magyar a fejedelmek idejében, magyar a szabadságharc izzó napjaiban, s magyarságának vértanu pecsétjét alkotják a Hóra-féle lázadás alkalmával áldozatul esett magyarok, s a 49-iki remlítő események alkalmával az oláhok által elvértett testvéreink.

A magyaroké volt a vezérszerep mindig, övék a jog, övék a szellemi felsőség, övék a kultura és övék a meg nem hamisított történelem. „Műveltség nélkül még el lehet egy nép, de hamis kultúrával bukásra tör“ mondja az említett Maiorescu („Critic“ 341 l.). Ilyen hamis alapon állanak ellenségeink, kik folyton a leszámolás nagy napjával fenyegetőznek. Látott már a magyarság nagyobb ellenségeket is, diadalmaskodott száz esztén, óriásokat vert le s most ily népnek esnek áldozatul?! Abban a küzdelemben, mely Erdélyben folyti fog, győztes csakis a magyarság lehet!

Övé a jog, övé az igazság, és érezni fogják, ha kell, hogy övé a hatalom és az erő! A multa támaszkodó teljes nyugalommal, a jövőbe vetett őszinte bizalommal, s a győzelem biztos kilátásával vehetjük fel a harcot.

Ma 50 éve virult fel a szabadság hajnala, tán csak azért, hogy a rá következő sötétség annál nyomasztóbb legyen. A nemzetre felsütött a boldogság napja, hogy a rá következő eselődés annál keserűbb, a fájdalom annál élesebb legyen. — De az isteni gondviselés jósága és a nemzet szívóssága helyre hozott mindent. Ha egy nemzet képes volt oly nagy csapásból felüldülni: annak a jövő véseitől tartania nem kell. Nincs elképzelhető szerencsétlenség, mely ne sujtott volna, nincs ellenség, mely ne támadott volna, nincs fájó seb, melynek kinjait át ne szenvedtük volna s mégis élünk, mert *magyarok* voltunk és azok is vagyunk! Forró hazaszeretetünk jutalma az ezer év, mely mögöttünk van, s ez a hazaszeretet alkotja a jövő legbiztosabb zálogát is. A nemzeti együttérzés, az összetartás, a haza göröngyéhez való hű ragaszkodás legyen írva ezután is zászlónkra, s míg ezen eszméket követjük, bármily vészfellegek is tornyosuljanak fölöttünk, nincs okunk félni a megsemmisítéstől. A jövő a miénk!

A Veres-kereszt egyesület közgyűlési jelentése.

A magyar szent korona országai vörös-kereszt egyesület gyulafehérvári városi választmányának 1898 évi február 6-án megtartott évi rendes közgyűlésén felolvasott évi jelentése Bartha Győző egyleti jegyzőnek.

Tisztelt közgyűlés!

A 18-ik közgyűlésünket tartjuk e mai napon, a mikor van szerencsém az elmúlt 1897-ik évbeni tevékenységünk és belállapotainkra vonatkozó változásokról jelentést tenni.

Az elmúlt évben 1 közgyűlést és 3 választmányi ülést tartottunk, — ezekben a választmányunk körébe eső ügyek mind elintéztettek.

Választmányunknak volt 143 rendes, 24 alapító és 1 rendkívüli tagja.

Vagyoni állásunk, melyről a pénztári számadás részletes felvilágosítás nyújt 794 frt 13 kr, mely összebe 10 darab 5 frtos egyleti sorsjegyük is be lett számítva. Ezenkívül van még kellő felszerelvénységünk is, mely a helybeli városi kórházban lesz elhelyezve és ott gondosan kezeltetik.

Ezek előrebocsátása után áttérek azon változásokra, melyek tiszti karunkban előfordultak.

Ugyanis özv. Joksman Nándorné ő nagysága a női választmány elnökének körünkben Kolozsvárra történt eltávóztása után megüresedett elnöki helyre május 9-én Ávéd Jákóné elnökő ő nagysága és a női választmány elnökévé Dr. Setz Károlyné ő nagysága lett megválasztva.

Nagy örömeinkre szolgált, hogy a most említett választásokkal a tiszti karban megüresedett helyek az arra méltó választmányi tagokkal lettek betöltve, azonban ezen örömtünket nem sokára, alig néhány héttel később június 28-ik napján megzavarta ama lesújtó csapás és nagy veszteség, mely választmányunkat mélyen tisztelt és szeretett elnökünk Lőnhart Ferencz erdélyi püspök úr ő Nagyméltóságának az említett napon 78 éves korában bekövetkezett elhaltával váratlanul érte.

Nem czélom ez alkalommal most már néhai volt elnökünk Lőnhart Ferencz erdélyi püspök úr ő Nagyméltóságának más téren is kifejtett tevékenységével szerzett kiváló érdemeinek felsorolása, melyeket nálamnál hivatottabbak már eddig is kellően méltattak és méltatni fognak ez után is, hanem annak kellő megvilágítása végett, hogy mit köszönhet választmányunk ő Nagyméltóságának, mint volt elnökének, engedessék meg nekem röviden visszapillantani választmányunk keletkezésére és eddigi működésére.

Az 1881-ik évi július havában özv. Baruch Gyuláné és özv. Mégay Sándorné ő nagyságaik kezdeményezése folytán mozgalom indult meg Gyulafehérvárra, hogy az ő császári és apostoli királyi Felsége a király és ő császári és királyi Felsége a királyné legfelsőbb védnöksége alatt álló magyar szent korona országai vörös kereszt egyesületének alapszabályai értelmében fiókkör alakíttassék. — Ezen mozgalmat számos lelkes pártfogó, n. m. Joksman Nándorné, Ávéd Jákóné, Jakabffy Albertné, Pop Györgyné, Pop György, Dr. Elekes Viktor, Czirlea Mihály, Csoma Béla és még többek élén hathatósan támogatta Lőnhart Ferencz erdélyi püspök úr ő Nagyméltósága, minek következtében a szervezkedésre vonatkozó több gyűlés után ugyan csak az ő elnöksége alatt 1881 évi december 6-ikán megtartott választmányi ülésen 16 alapító, 284 rendes és 6 rendkívüli taggal, kik összesen 669 frt 60 krt fizettek be, megalakult az alapszabályok 22. §-a értelmében Gyulafehérvár önálló városi választmánya, melynek elnökéül a férfi választmány részéről ő Nagyméltósága, a női választmány részéről pedig Joksman Nándorné ő nagysága lettek megválasztva. A kezdet nehézségeivel való megküzdés után választmányunk rendes működésében is tevékeny részt vesz boldog emlékü elnökünk élte fogytáig. Erről vesznek bizonyosságot az üléseinkről felvett jegyzőkönyvek, de tanuszkodhatunk mindnyáján mi is, a kik tudjuk, hogy nem csak az évi rendes, de a választmányi üléseinken is a mikor csak tehette, mint állandó elnökünk megjelent, bölcs tanácsaival útba igazított, ezenkívül ismeretes jótékonyágával mindig elől járva, nagymérvben segítette elő a társadalmi térre is kiható tevékenységünket is, választmányunkat pedig kifelé folytonosan képviselte. — Választmányunkra jótékonyan ható ezen tevékenységért nem csak a központi igazgatóság fejezte ki elismerését valahányszor csak tehetette, hanem az 1890-dik évben a legfelsőbb helyről ő császári és királyi Felsége Erzsébet királyné, az egyesület körül szerzett kiváló érdemeit elismerő díszokmányokkal kitüntetni kegyeskedett.

Ezen szűk körre szorított vázlatból is kitűnik, hogy választmányunk ő Nagyméltósága támogatásának, köszönheti egy felől megalakulását, másfelől pedig si-

keres működését, mely a központi igazgatóság által mindannyiszor elismertetett. Ezért fájdalommal értesült választmányunk is azon lesújtó nagy veszteségről, mely mélyen tisztelt és szeretett első elnökünk Lőnhart Ferencz erdélyi püspök úr ő Nagyméltóságának egész váratlanul a múlt évi június 28-ikán bekövetkezett jobb létre szenderültével választmányunkat is érte, és mely gyászba borulva könnyeinkkel áztatott koszorúkkal jelentünk meg ravatalánál, honnan múlt évi július 2-dikán fájdalommal, és hálával telt szívvel kísértük el utolsó földi útján oda, a honnan nincs visszatérés, oda a hova öszinte szívből fakadó, mély tiszteletünk és szeretetünkkel tanuszkodó fohászszal kísértük: vajha áldásdús munkás életének méltó jutalmául örök nyugadalmát nyerné a Mindenek Urától!

Szűkebb körű választmányunk még a múlt év december hó 8-dik napján tartott ülésében mély részvétét fejezte ki boldog emlékü elnökünk Lőnhart Ferencz ő Nagyméltóságának elhunytá alkalmából és ezt valamint a központi igazgatóságtól is kapott részvétnyilatkozatot jegyzőkönyvileg is megörökítette. Azt hiszem azonban, hogy mindnyájunk óhajának adok kifejezést, ha ezen közgyűlésünkben is elhatároztatik, miszerint ő Nagyméltóságának, mint választmányunk első elnökének úgy választmányunk megalakítása, mint az egyesület érdekében 17 éven át kifejtett tevékenységével szerzett elévithetetlen érdemei elismeréséül, elhunytá feletti mély fájdalomunk és részvétünk jegyzőkönyvileg megörökítettetik.

Áttérve azon főbb mozzanatokra, melyek múlt évi tevékenységünket jelzik, mindenek előtt kiemelem, hogy társadalmi téren igyekezzünk feladatunknak megfelelni az által, hogy a helybeli szegények segélyezésére múlt évi december 8-dikán házipénztárunkból 200 frtot fordítottunk, ezen összeget, valamint a Mendel Lipótné ő nagysága által ajándékozott és köszönettel vett 30 véka krumplit a házi szegények között kellő körültekintéssel kiosztottuk.

A múlt évi június 3-án mulatságot rendeztünk és tartottunk a szabadban, melyből 75 frt 83 kr. tisztajövedelem folyt be pénztárunkba. Ennek szép sikeréért az ezt rendező Ávéd Jákóné elnökő ő nagyságát és a női választmány tagjait illeti a megérdemelt köszönet, melynek e helyen is kifejezést adni el nem mulaszthatom.

Felemlitendőnek találok, hogy a múlt év végén Ávéd Jákóné elnökő és Dr. Setz Károlyné alelnökő ő nagyságaik 52 tagot, köztük Gróf Majláth Gusztáv Károly erdélyi püspök ő méltóságát alapítótagként, — Deutsch Lázárné ő nagysága pedig 22 tagot nyertek meg választmányunknak, a miért úgy a belépő tagoknak, valamint a tagok szaporításában közreműködő fentnevezett választmányi tagjainknak öszinte köszönetünket nyilvánítani legkedvesebb kötelességemnek tartom.

Végül kiemelem, hogy az elmúlt 1897-ik év is nagyobb megrázkodtatások nélkül telt el. — Igaz ugyan, hogy mutatkoztak komor felhők a Keleten, de ezek államunk veszélyeztetése és háboru nélkül vonultak el.

Bezárom ezen jelentésemet azon mindnyájunk szívéből fakadó közhajjal: bárha ezután is kikerülhetnek a háború veszedelmei, hogy fokozottabb mérvben munkálkodhassunk az alapszabályok szerint reánk is nehezedő társadalmi feladatok megoldásán!

Bartha,
e. jegyző.

Ujdonságok

Gyulafehérvár, 1898. márczius 24.

— **Uj orvos.** Mint multiszámunkban megemlítettük, Dr. Csabri Bonifác, ki a bécsi egyetemen végzett, s a ki mint m. kir. kincstári bányarvos és egyúttal a gyalári kincstári kórodának huzamosb ideig volt orvosa, mint örömmel értesültünk állandólag városunkba telepedik le. Jelenleg rendelkezéseket tesz Löw Károly lakásán addig is, míg saját lakásába beköltözhetik.

— **Esküvő.** Szép esküvő volt városunkban a múlt héten. Náthán Dávid úr vezette oltár elé Hirsch Eugénia kisasszonyt az új izr. templomban.

— **Eljegyzés.** Klugmann Miksa úr a napokban jegyezte el Eisenstädter Lipót úr szép leányát, Emilia kisasszonyt.

— **A márczius hó 26-án tartandó megyei közgyűlés** alkalmából a közgyűlésben résztvevni szándékozók ugyan az nap reggeli 7 órakor vasúton utazhatnak N.-Enyedre s este 7 órakor onnan indulhatnak vissza az e célra berendezett vonattal.

— **Érettségi vizsgálatra jelentkezés.** A helybeli főgymnasium igazgatósága értesíti mindazokat, a kik a folyó tanév végén érettségi vizsgálatot akarnak

tenni, hogy a szabályok értelmében f. évi április 1—15 napja alatt az igazgatóságnál jelentkezhetnek, a mikor hozzák magukkal I—VIII osztályos bizonyítványukat, keresztlevelüket és esetleg nem sikerült érettségi vizsgálatokról szóló bizonyítványukat. Az igazgatóság.

— **A gyulafehérvári gimnázium új épülete.** Magunk is alig tudunk visszaemlékezni arra, amikor először irtunk a helybeli gimnázium építendő új helyiségének réges-régóta vajdudó ügyéről. Ez úgy látszik olyan, mint a Danaidák hordója, amely sobasem telt meg, bármennyi vizet töltöttek beléje, mert feneketlen volt. Ugy látszott, hogy a gimnázium épületéről is hiába irtunk és irtak mások annyit, s hogy az úgy végleg elposványodik, míg végre most egy halvány, de biztató reménysugár tűnt föl a láthatáron. Ugyanis a *Közművelődés*, melynek munkatársai nagyrészt főgymn. tanárok, tehát már csak ezért is kompetens a szóban levő ügyben, ez a lap írja most, hogy a tarthatatlan állapotot megúnván, a tanári testület azon kérréssel járult a főtanhatósághoz, hogy a gimnázium építkezési ügyét a miniszternél megsűrgetni méltóztassék. A státus igazgató-tanácsa ily értelemben határozott. Értetülésünk szerint az építési terv már régen elkészült s nem bírázik egyéb csak egy kis jóakarat az illetékes tényezők részéről.

— **Legujabb az amerikai here ellen.** Azon magkereskedők, kik előlasztották hazánkat amerikai luczerna- és löheremaggal, ellentétbe jutottak végre kormányunkkal is. Ugyanis a földmívelési miniszternek 1894. eln. szám alatt tegnap kelt rendelete érkezett az állami megvizsgáló állomásokhoz, melyben ezeknek meghagyják, hogy tartózkodjagok az amerikai luczerna és löheremag leplombozásától és így jóváhagyta a miniszter a megvizsgáló állomások azon eljárását, mely szerint az amerikai heremag olozmázolását eddig is visszautasították. Azon körülményből pedig, hogy a magyar kormány szükségesnek látta az amerikai heremagot az állami olozmázolástól eltiltani, világosan kitűnik, mily alapos jogosultsága volt azon mozgalomnak, melyet a budapesti állami magvizsgáló állomás, mint az országos magyar gazdasági egyesület, de különösen Mauthner Ödön magnagykereskedő czég indított az amerikai löhere és luczerna ellen. E törekvésben Mauthner nem tántorította el magát sem a többi magkereskedő egy részének (Halcke, Deutsch, Frommer) nyílttéri nyilatkozatai, sem a száz és százezerekre menő szépitgetést és támadást tartalmaz, körleveleik által. Kíváncsok, hogy a fentemlített rendeletnek legyen az üdvös hatása és ugyszólván kötelessége minden tisztességes és hazafias kereskedőnek, hogy kivegye maga részét abból a küzdelemből, mely a veszedelmes és káros amerikai luczerna és löhere ellen irányul.

— **Márczius 15. megünnepelese Zalatnán.** A márcziusi nagy napok emléke Zalatnán kis közönségét is fellelkesítette s az állami ipari szakiskola ifjувért tanárainak buzgólkodására tisztviselők, polgárok, iparosok, szép asszonyok és leányok vegyesen, mintegyszázötvenen Kolozsvári N. nagytermében gyűltek össze ünnepelni. Miután a Daloskör énekelte Hymnast a közönség felállva és ábitattal végighalatta, dr. Szontagh Adolf bányafőorvos megnyitóképen rövid szavakkal ecsetelte a nép fontosságát és történetét. Ezután Magyar Ferencz, áll. elemi iskolai tanító szavalt Petőfi „Márczius tizenötödikén“ cz. költeményét megkapó közvetlenséggel és átértett hazafisággal. Következett Spaller József szakiskolai tanár ünnepi beszéde, mely a még csak izzó kedélyeket is épenséggel lánggra lobbantotta és nagy hatást keltett; magas lendülettel mondott beszéd volt, melynek minden szava a szónok végtelen hazaszeretetéről és tudásáról tanuszkodott. (Sajnáljuk, hogy lapunk szűk tere nem engedi a beszéd közlését. Szerk.) A Szózat eléneklése után Csánki József szakiskolai igazgató lépett dobogóra és Petőfi Talpra magyar-ját leirhatatlan lelkesedést keltve szavaltta el. Perczekig zúgó taps jutalmazta a szavaltót a költői és hazafias ihlettel elszavalt örök szépségtű Nemzeti dal-ért, mely után a gyűlekezet a Daloskör művészettel előadott Rákóczy indulója után ünnepi hangulatban oszlott szét. A román intelligencia szép számmal volt jelen az ünnepélyen és ez igen kellemes benyomást gyakorolt a kedélyekre.

— **Általános tudott dolog,** hogy mindenemű köhögés és tüdőbajnál csukamájolaj az egyedüli és biztos szer, melyet az orvosi kar különösen azóta kezd ismét a gyakorlatba bevenni, amióta Zoltán Béla fővárosi gyógyszerész a már minden gyógyszerárban kapható teljesen szag és íz nélküli Zoltán-féle csukamájolajat forgalomba hozta.

— **Felhívjuk olvasóink figyelmét** Sára Miklós táncz tanító lapunk mai számában közölt hirdetésére. A táncztanítót, mint értesültünk, a legnagyobb gondot fordít majd iskolájára s a legzigorúbb felügyelet mellett örkődik a növendékek jó izlének és ügyességének fejlesztésén.

Szerkesztői üzenetek

Sp. Zalatna. — Nagyon sajnáljuk, de becses cikkét nem adhatjuk ki, mert már előbb kaptunk egy másikat, mely — a mint láthatja — meg is jelent. Szíves üdvözet!

Gyöngyvér. Oh kérjük alásan, még sokkal több vélemény beérkezett a *Költői versenyre*, de nem volt tér a közlésükre. — Hogy miért nem Nagysádba szerelmes a „Gyulafehérvári Lantos”? Azt csak az ő szíve tudja!

A. R. Helyben. Becses cikkét megkapták. Kevés türelmet kérünk. Üdv és köszönet!

Nyílttér

Foulard selyem 65 krtól

3 frt 35 krig méterenként — japáni, chinai stb. — legújabb mintázatok és színekben, valamint fekete, fehér és színes Henneberg-selyem 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként — a legdivatosabb szövés, szín- és mintázatban. Privát-fogyasztóknak póstabér és vámmentesen valamint házhoz szállítva, mintákat pedig postafordultával küldenek.

Henneberg G. selyemgyárai (cs. és k. udvari szállító) Zürichben. Magyar levelezés. Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó

Köszönetnyilvánítás.

Bécs, 1898. február 22.

A „Nemzeti” Balesetbiztosító-Részvénytársaságnak Budapesten.

Tordai cellulosegyárunk igazgatója Vanvert Nils Duchesne ur f. évi február hó 5 én vadászatról visszatérve egy véletlenül elsült serétlövés által megöletett.

A „Nemzeti” balesetbiztosító-részvénytársaság Budapesten a tényálladék felvétele után azonnal bekérte a szükséges okmányokat és ezek vételével haladéknélkül kifizette készpénzben a teljes biztosított összeget, azaz 30.000 koronát, miért is készségesen ragadjuk meg az alkalmat a „Nemzeti”-nek gyors és előzékeny eljárásáért teljes elismerésünket kifejezni.

Kiváló tisztelettel

Tordai cellulosegyár

Schoeller és Társa

p. p. Neuteld Károly.

*

A „Nemzeti” balesetbiztosító-részvénytársaság Budapesten (Erzsébet-körút 13. sz.) biztosítást nyújt mindennemű baleset anyagi következményei ellen, úgymint, egyes egyéneket (polgár és katona), gyári és iparvállalati alkalmazottakat (munkások és tisztviselők), valamint bárkit, hivatás teljesítése közben vagy azon kívül utazás alatt, vadászaton vagy bármely más alkalommal érthető baleset ellen, a legszabadelvűbb biztosítási feltételek és a legjutányosabb díjtételek mellett.

Közelebbi felvilágosítást a lelkesedésesebben nyújt: a „Nemzeti” az „Első magyar általános biztosító”, a „Magyar-francia” és a „Bécsi biztosító” minden fő- és alügynöksége az ország bármely helységében.

Megbízható és ügyes üzletszerzők felvételének.

Hirdetések.

Gyulafehérvári kerületi betegsegélyző pénztár

Sz. 45--1898

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy a gyulafehérvári ker. betegsegélyző pénztár rendes közgyűlését folyó év március hó 27-én, kellő számú tagok megnevezése miatt határozat képtelenség esetén pedig f. é. április hó 3-án délelőtti 10 órakor a városházi tanácssteremben fogja megtartani.

A közgyűlés tárgyai:

1. Az igazgatóság évi jelentése.
 2. Zárszámadás előterjesztése.
 3. Felügyelő bizottság jelentése és felmentvény megadása iránti határozat.
 4. Egy alelnök 4 új igazgatósági, 6 új felügyelő bizottsági és végre 2 választott bírósági tag választása
 5. Indítványok, melyek azonban a közgyűlést megelőzőleg 6 nappal írásban adandók be.
- Gyulafehérvárt 1898 március 18-án.

Szivattyúkat | Tűzfecskendőket

házi, ipari, mezőgazdasági, építkezési és egyéb nyilvános célokra
kéz- járgány s erőhajtásra,

városi, községi, gazdasági és gyári
tűzoltóságoknak,

harangokat és harangállványokat
templomok, iskolák stb. részére.

Büzmentesen működő pöczegödör tisztító öszülket, ke utcai öntöző-kocsikat, sárkaparókat készit és ajánl a

BUDAPESTI SZIVATTYÚ- ÉS GÉPGYÁR

RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG (ezelőtt WALSER FERENCZ)

BUDAPEST, VI., KÜLSŐ VÁCZIÚT 45.

Árjegyzékek és költségvetések ingyen és bérmentve.

1.000,000

Egy millió

Korona

nyerhető.

A 2-ik magy. kir. szab.

osztálysorsjátékban

a sorsolási program szerint egy millió koronát, tehát hatalmas összegű készpénzt nyer a legnagyobb nyeremény a játéktér 9 §. szerint; ennél fogva ezen osztálysorsjáték nagyon előnyös nyerési esélyeket nyújt; és pedig

100.000 50.000

eredeti sorsjegy pénznyereményt.

A sorsjegyek felének nyernie kell. Az összes 50.000 nyeremény a mellette álló jegyzékben fel van sorolva és a kormány ellenőrzése mellett hat egymásután következő rövid időközben kisorsoltatik, midőn is a nyert összeg a szerencsés nyerőnek készpénzben kifizetetik.

Eredeti sorsjegyeket következő eredeti áron adunk el:

Egész eredeti sorsjegy 6 frt — kr.
Fél „ 3 „ — „
Negyed „ 1 „ 50 „
Nyolczad „ 0 „ 75 „

Az összegnek postautalványon való vétele után azonnal megküldjük a rendes eredeti sorsjegyet az első húzásban érvényesül. Kívánatra utánvétellel is küldjük a sorsjegyeket.

Minden sorsjegyküldeményhez az eredeti húzási programot is megküldjük és minden húzás után vevőink azonnal megkapják az eredeti húzási lajstromot.

Gyakran ezresek kockáztatnak merész vállalatokba, a midőn a kilátásba helyezett nyeremény nagyon kérdéses. Ennél fogva kockáztassunk egy sorsjegy vételével aránylag oly csekély összeget, a mely által birtelen nagy tőkét nyerhetünk.

Sorsjegykészletünk nagyon csekély és gyorsan elfogyhat, tehát ajánljuk, hogy a rendelmenyvel ne késünk és kérjük azokat, lehetőleg azonnal, azonban mindenesetre

legkésőbb f. é. márczius 30-ig

hozzánk beküldeni.

Fehér Lajos és társa

a m. k. szab. osztálysorsjáték fő-elárusítói.

BUDAPEST, Gizella-tér 5. sz.

1898

Vetés ideje: Augusztus és szeptember.

Ültetés távolsága: 15—20 cm.

Talaj minősége: 1. trágázott.

Mauthner-féle magvak.

Aussaatzeit: Augusztus und September.

Pflanzenweite: 15—20 Cm.

Bodenbeschaffenheit: Gut gedüngt.

A Mauthner-féle

hirneves

konyhakerti- és virágmagvak

zárt és hatóságilag védett csomagokban, a törvényesen bejegyzett

medve-védjegy

valamennyi nagyobb

fűszer- és vaskereskedésekben kaphatók.

A Budapest Andrassy-ut 23 szám alatt létező Mauthner Ödön cég csakis olyan csomagoknál vállal teljes jogállást egészen friss és valódi magvakért, a mely csomagok ragasztva, a medve-ábrával és a Mauthner névvel jelölve, ugy a mint a mellékelt rajz is mutatja.

Posztócladáscsakisprivátvevőknek

Egy vágás 3.10 frt. 3.10 jó
m. hosszú elég 1 frt. 4.80 jó
férfi öltönyre frt. 7.50 finomabb
 frt. 8.59 finomabb
 frt. 10.50 legfinomabb
 frt. 12.50 angol
 frt. 13.90 kammgarn } **valódi gyap-juból.**

Egy vágást egy fekete salon-öltönyhöz frt 10.
 Felöltő-szöveteket méterenkint 3.25 frt. fölfelé. **Lodent**
 esinos színekben 1 vágást 6 frt. — 1 vágást 9.95 frt. Peru-
 vienne, Doskings, állami- és vasuti hivatalnokok számára,
 bírói öltönyre való szöveteket, legfinomabb kammgarn- és
 cheviot, továbbá a pénzügyorség és esendőségeknek való
 szöveteket stb. szétküld gyári áron az általa ismert szolid-
 nak ismert,

Posztógyár raktár **Kiesel-Amhof Brünben.**
Minták ingyen és bérmentve. — Szétküldés hiven
a minták szerint.

Figyelmeztetés! A t. közönséget különösen figyelmeztetjük, hogy a közvetlen forrásból rendelt szövetek sokkal olcsóbbak, mint a közvetítő kereskedőktől rendelték. A Kiesel-Amhof cég Brünben az összes szöveteket valódi gyári áron, áremelés nélkül szállítja.

Igen alkalmas az utazásokon

Rövid használat után nélkülözhetetlen.

Egészségügyi hatóságtól megvizsgált

(Bizonyítvány kelt Bécsben 1887. júl. hé 3-án.)

Sarg's Kalodont.

legjobb és legolcsóbb

Fogtisztító-szer

A száj kiöblítése csupán fog vagy száj-
 vízzel nem elégséges a fogak tisztítására.
 Ehhez felette szükséges valamiféle **fogtisztító-szer** használata.

Mindenütt kapható.

Táncztanítási jelentés.

Alólirott tisztelettel értesitem a t. szülőket és a tánczkedvelő ifjúságot, hogy Gyulafehérvárt, a Nemzeti szálloda termében egy 6 hétre terjedő

táncetanfolyamot

nyitottam.

Tandij felnőttek és gyermekek részéről az egész tanfolyamra 6 frt.

Felnőttek az esti órákban 8—10 és gyermekek 5—7 óra között taníttatnak.

A divatos tánczokon kívül a legújabb tánczdarabokat fogom tanítani és pedig: **Magyar solo** a Csárdás balletből, **Pas des quatre**, **Koresolya táncz**, (Pas des patineurs), **Torjador vals** és **Spanyol**, **Sir Roger** (angol táncz), **Menuett**, **Lanzier** stb.

A tanfolyam szombaton, e hó 26-án kezdődik.

Jelenkezni lehet napestig a Nemzeti szállodában.

Számos látogatást kér teljes tisztelettel

SÁRA MIKLÓS, táncztanító,

a nagyváradi Orsolya zárda állandó táncztanítója

Magas jutalékban

részesülnek megbízható szolid ügynők, kik törvényszerűen megengedett sorsjegyeknek részletfizetésre való eladásával, egy nagy pénzintézet (részvénytársaság) számlájára foglalkozni óhajtanak. Ajánlatok „**Confidencia**” czimen: **Ekstein Bernát** hirdetési irodájába **BUDAPEST V., Fürdő-utca 4. sz. intézendők.**

Szomorú—de igaz,

hogy öltözékeinkre nagyobb gondot fordítunk, mint **egészségünkre**. Ha rubáinkon a legparányibb szakadékok észlelünk sietünk azt legott eltüntetni, nehogy nagyobbodjék, de ha ez testi egészségünknek esett, az számba se vesszük. Egy kis köhögés, főfájás, emésztési zavarok stb mit tesz az? Ugyet se vetünk rá. Ház ez vétke könnyelműség, mely később keservesen megboszulja magát rajtunk, mert valamint a kis szakadékból nagy lesz, épp úgy a kis bajból nagy baj keletkezik, ha kellő intézkedés nincsen kéznél. **A legtöbb betegség kuforrása a gyomor rendetlen működése**, a mit — idejekorán használva Egger kellemes ízű **Szodapasztilája** csakhamar beszüntet (1 doboz ára 30 kr) **tüdő-, torok- és mellbajok köhögéssel, rekedtséggel, elnyálkásdással kezdődnek**. Egger kitűnő ízű **Mellpasztilája** megóv bennünket a bajtól teljes biztossággal (1 doboz 50 kr és 1 frt. Próbadoz 25 kr). Minden gyógyszerárban kaphatók. Főraktár **Nádor gyógyszerár**

(Dr. Egger Leó és Egger J.)

Budapest Váci-körút 17.

Minthogy **MORENO K.** rövid

áru és divat kereskedő cég üzletét végleg felhagyja, ennek folytán rak-táron levő

összes portékáját olcsóbb árban árusítja, mint a

végeladásoknál

Méltóztassanak e végből az alkalmat addig felhasználni, míg a nagy árukészletből tart.

Számos látogatásért esd

MORENO K cég Gyulafehérvárrt Főter.

Hogy minden tövéde elkorlívá legyen, ezentul ezen hatás-
 gillag bejegyzett védő-
 jegyet használom.

Egyedül valódi balzsamot

(Tinctura balsamica)

nagyban és kicsinyben csakis

THIERRY A.

gyógyszerész

Pregrada, Rohits mellett

hatóságilag engedélyezett és törvényesen bejegyzett

balzsam-gyára szállít.

Valódi csak ezzel a kereskedelmi törvényszék bejegyzette

zöld védőjeggyel.

Balzsamom teljes csomagolása a minták törvényes védelmében van.

A legregibb, leghatásosabb, legolcsóbb és legjobb népies háziaszer mell- és tüdőfájdalmak, köhögés, köpet, gyomorgörcs, étvágytalanság, rossz is, rosszszagú lehellet, felbőgös gyomorgörcs, fejfájás, szájrothadás, fagyásgátló, égési sebek sat. ellen. A hol nincsen raktár, ott közvetlenül rendeljünk ezen a címen: **An die Balsamfabrik des Apothekers A. Thierry in Pregrada bei Rohitsch.**

Ar Magyarország és Austria bármely postaiállomására ládával együtt portómentesen küldve:
 12 kis vagy 6 duplaküldve 4 korona
 60 "Boeznia és Hercegovinába 30 král drágább."
 Hamisítványok és utánzókat, valamint hamisított gyártmányok árását a védőjegy-törvény szigorúan tilozza.

Schutzengel-Apothek

Egyedül valódi Százlevelű rózsakenőcs

(Balsamum ex rosa centifolia.)

A jelenben a legerősebben ható kenőcs.

des **THIERRY in PREGRADA**

Nagy antiszeptikus értéke van. Kitiűnően megátolja a gyuladást. Bármely régi külső bajnál és sebnél határozott eredménnyel van, legalább is javulást és a fájdalmak enyhülését idézi elő.

Két adagnál kevesebbet nem küldenek s a szállítást csakis előleges fizetés vagy utánvétellel eszközöl. 2 tégely ára bérmentesen küldve és már betudva a szállítólevél és csomagolásával 3 korona 40 fillér.
 Óvakodjanak hatás nélkül való hamisítások vásárlásától és jól tessék ügyelni, hogy minden tégelyen bejegyzett legyen a fent látható védőjegy és a cég címe: „Schutzengel-Apothek des A. Thierry in Pregrada.” Minden tégely használati utasítással van csomagolva. Százlevelű rózsakenőcsüm hamisított és mászóit a védőjegy-törvény értelmében törvényesen és szigorúan tilozom, valamint a hamisítványok terjesztését is.

A hol nincsen raktár, ott közvetlenül rendeljünk ezen a címen: **An die Schutzengel-Apothek und Balsamfabrik des A. Thierry in Pregrada bei Rohitsch.**

A szállítást csakis előleges fizetés vagy utánvétellel eszközölhetik.

előző kielégítéshez tartanak jogot, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alólirott kiküldötténel vagy írásban beadni vagy pedig szóval bejelenteni, mivel különben joguk nem fog tekintetbe vétetni.

A törvényes határidő ezen hirdetménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számítatik.

Az elárverezendő ingóságok vételára 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Gyulafehérvárt, 1898-ik évi márczius hó 16-ik napján.

Csia Lázár kir. bírósági végrehajtó.

661—1897számu bír.végr. Árverési hirdetmény.

Alólirott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirrre teszi, hogy a gyulafehérvári kir. járásbíróság 9455/1897 polg. számu kiküldő végzése által budapesti Leipniker Manó és Gyula cég végrehajtató javára gyfehérvári Weisz Pál kereskedő ellen 130 frt tőke, ennek 1897 év július hó 7-ik napjától számítandó 6% kamatai és egyéb törvényes járuléai követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság IX/10—1897 lefoglalt és 1157 frtra becsült többféle értékes házi bútörök, házi tárgyak és 1 favágó gőzmotor, mely fenni ingóságok részben ezen követelés kielégítésére, részben feltűfoglalás képpen foglaltattak le, ezen ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 9897—1897 p. sz. kiküldés rendelő végzés folytán helyszinén vagyis Gyulafehérvárt a városháza előtt leendő eszközölésére **1898 év április hó 1-ső napjának** délelőtt 10 órája határidőül kitiűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbbet ígérőnek becsáron alól is eladatni fognak.

Felhívatnak mindazok, ki az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését meg-

Százezrel a
 családoknak iszzák
 előszeretettel
 naponta a

Éljen! éljen!

Kathreiner-féle

Kneipp-malátakávé.

Mentes a baktériáknak és más káros anyagoknak.
 Egyedül a Kathreiner-féle malátakávé tartalmaz a legfinomabb
 és kedvelt ízűt magában foglalja. A Kathreiner-féle malátakávé
 étvágygerjesztő, könnyen emészthető, és mindenkor a legfinomabb
 és legolcsóbb ital. A baktériáknak, valamint más káros anyagoknak
 is mentes. Tekintettel az egészségre és a jóízűre, a valódi
 Kathreiner-féle többé egy baktériától sem szabad elválasztani.

Óvás az élelmiszer utasítások.

Nyomatott Papp Györgynél Gyulafehérvárt.